

Europos Komisijos Regioninės ir miestų
politikos generaliniam direktoratui

Užimtumo, socialinių reikalų ir įtraukties
generaliniam direktoratui

Jungtiniam sanglaudos audito direktoratui

VALSTYBINIO AUDITO IŠVADA

DĖL 2014–2020 M. EUROPOS SAJUNGOS FONDŲ INVESTICIJŲ VEIKSMŲ PROGRAMOS ĮGYVENDINIMUI SUKURTOS VALDYMO IR KONTROLĖS SISTEMOS VEIKIMO, SĄSKAITOSE PATEIKTOS INFORMACIJOS BEI EUROPOS KOMISIJAI 2022 M. LIEPOS 1 D.–2023 M. BIRŽELIO 30 D. LAIKOTARPIU DEKLARUOTŲ IŠLAIDŲ (AUDITO NUOMONĖ PAGAL EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO (ES) NR. 1303/2013 127 STRAIPSNĮ)

2024 m. vasario 14 d. Nr. FAE-1

Vilnius

ĮŽANGA

Mes, toliau pasirašę, atstovaudami Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei¹, nepriklausomi, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013 123 str. 4 d., atlikome 2022 m. liepos 1 d. prasidėjusių ir 2023 m. birželio 30 d. pasibaigusių ataskaitinių metų sąskaitų auditą, išlaidų, kurias Komisijos prašoma atlyginti ataskaitiniais metais (ir kurios įtrauktos į sąskaitas), teisėtumo ir teisingumo, valdymo ir kontrolės sistemos veikimo auditą ir pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento Nr. 2018/1046 (ES, Euratomas) 63 str. 7 d. patikrinome valdymo pareiškimą dėl 2014–2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programos CCI Nr. 2014/LT/16/MA/OP/001, kad pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013 127 str. 5 d. a p. galėtume pateikti audito nuomonę.

¹ Seimo 2003-07-01 nutarimu Nr. IX-1667 Valstybės kontrolei pavesta atlikti 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinės paramos veiksmų programos audito institucijos funkcijas.

VADOVAUJANČIOSIOS IR TVIRTINANČIOSIOS INSTITUCIJOS ATSAKOMYBĖ

Lietuvos Respublikos finansų ministerija, paskirta programos vadovaujančiąja institucija ir programos tvirtinančiąja institucija, pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013 125 ir 126 str. šioms institucijoms nustatytas funkcijas yra atsakinga už tinkamą valdymo ir kontrolės sistemos veikimą.

Paskirta programos tvirtinančioji institucija visų pirma yra atsakinga už sąskaitų parengimą (pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013 137 str.) ir patvirtinimą, kad sąskaitos yra išsamios, tikslios ir teisingos, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013 126 str. b ir c punktuose.

Be to, pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013 126 str. c p. tvirtinančioji institucija yra atsakinga už patvirtinimą, kad į sąskaitas įtrauktos išlaidos atitinka taikytiną teisę ir buvo patirtos vykdant veiksmus, atrinktus finansavimui pagal programai taikytinus kriterijus, ir laikantis taikytinos teisės².

AUDITO INSTITUCIJOS ATSAKOMYBĖ

Kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013 127 str. 5 d. a p., Audito institucijai patikėta atsakomybė pareikšti nepriklausomą nuomonę dėl to, ar sąskaitose teisingai ir sąžiningai atskleidžiama informacija, ar išlaidos, kurias atlyginti prašoma Komisijos ir kurios deklaruojamos sąskaitose, yra teisėtos ir tvarkingos ir ar įdiegta valdymo ir kontrolės sistema veikia tinkamai. Nuomonėje taip pat turime nurodyti, ar, atlikus audito darbą, yra pagrindo abejoti tvirtinimais valdymo pareiškime³.

Auditas atliekamas pagal Audito strategiją⁴ ir tarptautiniu mastu pripažintus audito standartus⁵. Tarptautiniuose audito standartuose nustatyta, kad audito institucija turi laikytis etikos reikalavimų, planuoti ir atlikti audito darbą taip, kad gautų pakankamą užtikrinimą, reikalingą nuomonei pareikšti.

Audito metu atliekamos procedūros, kurių metu surenkama pakankamai tinkamų įrodymų, kad būtų galima pagrįsti toliau pateikiamą nuomonę. Atliekamos procedūros priklauso nuo auditoriaus profesinio sprendimo, įskaitant reikšmingo iškraipymo dėl sukčiavimo ar klaidos rizikos vertinimą. Audito institucijos įsitikinimu, šiomis aplinkybėmis atliktos audito procedūros yra tinkamos.

Manome, kad surinkta pakankamai ir tinkamų audito įrodymų, kad būtų galima pareikšti nuomonę, išskyrus tuos, kurie nurodyti dalyje „Audito apimties ribojimas“.

Pagrindiniai audito, susijusio su programa, metu nustatyti faktai pateikiami prie šios valstybinio audito išvados (Nuomonės) pridedamoje 2024 m. vasario 14 d. valstybinio audito ataskaitoje (Ataskaitoje), kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013 127 str. 5 d. b punkte.

² Kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013 6 str.

³ Laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 63 str. 7 d.

⁴ 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos audito strategija parengta 2015-05-08 (atnaujinta 2024-01-08) pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013 127 str.

⁵ Audito institucija vadovaujasi tarptautiniais audito standartais.

AUDITO APIMTIES RIBOJIMAS

Reikšmingų audito apimties ribojimų nebuvo (dėl veiksmų, turėjusių įtakos audito apimčiai, žr. dalį „Kiti dalykai“).

SĄLYGINĖ NUOMONĖ

Audito institucijos nuomone ir remiantis atliktu audito darbu:

- ✓ sąskaitose informacija pateikiama teisingai ir sąžiningai, kaip nustatyta Komisijos deleguotojo reglamento (ES) Nr. 480/2014 29 str. 5 d.;
- ✓ išlaidos, kurias atlyginti prašoma Komisijos, sąskaitose yra teisėtos ir tvarkingos;
- ✓ įdiegta valdymo ir kontrolės sistema veikia tinkamai,

išskyrus su išlaidų, kurias atlyginti prašoma Komisijos, sąskaitose teisėtumu ir tvarkingumu susijusius reikšmingus dalykus:

- nustatyti atvejai, kai buvo nesilaikyta viešųjų pirkimų ir nacionalinių išlaidų tinkamumo taisyklių ar kitų nacionalinių teisės aktų nuostatų, dėl kurių Audito institucijos nustatytas bendras klaidų lygis viršijo taikytiną 2 proc. reikšmingumo lygį, t. y. sudarė 4,92 proc. Vadovaujančioji ir tvirtinančioji institucijos ėmėsi reikiamų korekcinų veiksmų, kad likutinis bendras klaidų lygis neviršytų taikytino 2 proc. reikšmingumo lygio, t. y. atlikus reikiamus korekcinus veiksmus likutinis bendras klaidų lygis sudarė 1,7 proc.

Todėl manome, kad šios išlygos poveikis yra ribotas.

Šis poveikis atitinka 20 378 462,80 Eur ir 1,7 proc. visų deklaruotų tinkamų finansuoti išlaidų, o poveikis Europos Sąjungos įnašui yra 15 808 339,21 Eur.

Atlikus audito darbą nėra pagrindo abejoti tvirtinimais valdymo pareiškime.

DALYKO PABRĖŽIMAS

Mes atkreipiame dėmesį, kad Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba (toliau – STT) ir Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – FNTT) šiuo metu pagal kompetenciją atlieka teisės aktuose nustatytus atitinkamus procesinius veiksmus dėl septynių projektų (dar dėl dviejų projektų tyrimai yra baigti ir perduoti teisminei nagrinėjimui), finansuojamų 2014–2020 m. laikotarpio ES fondų investicijų veiksmų programos lėšomis ir kurių išlaidos ataskaitiniu laikotarpiu deklaruotos EK. Kadangi STT ir FNTT procesiniai veiksmai nebaigti, nėra galimybės įvertinti jų rezultatų įtakos deklaruotų Komisijai išlaidų tinkamumui, tačiau įtakos detaliojo testavimo procedūrų apimčiai atliekami tyrimai ir procesiniai veiksmai neturėjo (žr. Ataskaitos 8.1 skyrių).

Dalyko pabrėžime nurodyti dalykai nedaro įtakos mūsų teikiamai Nuomonei.

KITI DALYKAI

Pagal galiojančius Europos Sąjungos ir nacionalinius teisės aktus Europos Komisijai deklaruojami mokėjimo prašymai nebaigtų įgyvendinti ir baigtų projektų, kurių stebėsenos rodiklių reikšmes planuojama pasiekti per tam tikrą laikotarpį baigus

projektą. Atitinkamai tokiais atvejais audito metu nebuvo galimybės įvertinti, ar tokie projektai įgyvendinti laikantis patvirtinimo sprendimo ir audito metu atitiko visas taikomas sąlygas, susijusias su jų funkcijomis, naudojimu ir siektiniais tikslais bei sukurtais produktais ir pasiektais rezultatais, kaip tai apibrėžta Komisijos deleguotojo reglamento (ES) Nr. 480/2014 27 str. 2 d. a ir c p. (žr. Ataskaitos 5.7 poskyrį).

Europos Sąjungos investicijų audito departamento
vadovė

Rasa Virganičienė

Europos Sąjungos investicijų audito departamento
vyriausioji valstybinė auditorė-audito grupės vadovė

Ieva Paplauskaitė